

فارماکوژنومیک، شیوه‌ای جدید در درمان بیماری‌ها

نوید نیک منش^۱، راضیه تقوی زاد^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه زیست‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری

^{۲*} استادیار گروه زیست‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری

چکیده

فارماکوژنتیک و فارماکوژنومیک دو روند عمده در حال ظهور در علوم پزشکی هستند که بر موفقیت در توسعه دارو و درمان تأثیر می‌گذارند. در زمان‌های فعلی، گرچه مطالعات داروسازی برای تحقیقات گسترده انجام می‌شود، اما کاربرد آن برای تولید دارو باید در مقیاس وسیع شروع شود. مطالعات فارماکوژنتیک در مراحل مختلف تولید دارو قابل استفاده است. اثر پلی مورفیسم‌های هدف دارویی بر پاسخ دارو قابل ارزیابی و شناسایی است. در مطالعات بالینی می‌توان از آزمایشات داروسازی برای طبقه‌بندی بیماران بر اساس ژنوتیپ آن‌ها استفاده کرد، که مطابق با ظرفیت سوخت‌وساز بدن آن‌ها است. این مانع از بروز واکنش‌های شدید جانبی دارویی شده و به نتیجه بهتر آزمایشات بالینی کمک می‌کند. شناخت تفاوت‌های بین فردی در پاسخ به دارو یک گام اساسی در جهت بهینه‌سازی درمان است. در طول دهه‌های گذشته شواهد زیادی پدید آمده‌اند که نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از تغییرپذیری و تنوع در پاسخ به داروها از نظر ژنتیکی با افزایش سن، تغذیه، وضعیت سلامتی، قرار گرفتن در معرض محیط زیست، و درمان هم‌زمان تعیین و نقش مهمی را ایفا می‌کنند. برای دستیابی به درمان دارویی فردی با نتیجه‌ای پیش‌بینی شده، باید الگوهای مختلف پاسخ دارو را در بین جمعیت جغرافیایی و قومی متمایز به حساب آورد.

کلیدواژه: پاسخ به دارو، داروسازی، فارماکوژنومیک، فارماکو ژنتیک

مطالعات علوم زیستی و زیست فناوری

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۱۲۱-۱۱۲